

دهه شصتی ها پشت سد ازدواج / ۳ عامل اصلی تاخیر در انتخاب همسر

بیشتر جاماندگان از قشر متاهلان، دختران دهه شصت هستند، ۳ عاملی اصلی تاخیر در ازدواج این دختران، افزایش سطح تحصیلات، فاصله سنی میان دختران و پسران و نگاه آرمانی در ازدواج میان این نسل است.

بیشتر جاماندگان از قشر متاهلان، دختران دهه شصت هستند، ۳ عاملی اصلی تاخیر در ازدواج این دختران، افزایش سطح تحصیلات، فاصله سنی میان دختران و پسران و نگاه آرمانی در ازدواج میان این نسل است.

خبرگزاری مهر، گروه جامعه - نورا حسینی: حس نوستالژی با سختی‌ها آمیخته‌تر است و همین است که دهه شصتی‌ها نوستالژی بازتر هستند؛ برای دهه شصتی‌ها همه چیز با نوع خاصی از سختی پیوند خورده بود؛ از آژیر قرمز گاه و بیگاه، تحصیل در کلاس‌های ۴۰ تا ۵۰ نفره، پشت کنکور ماندن‌ها و بعدها بیکاری. حالا هم مجرد قطعی تعداد قابل توجهی از دختران دهه ۶۰ که این روزها مسئولان و رسانه‌ها از آن با عنوان «بحران» نام می‌برند.

دختران «آرزوهای بیکران» دیگر منتظر شاهزاده‌ای با اسب سفید نیستند تا کاخ آرزوهاشان را بسازند، انتظار آن‌قدر طولانی شده است که به روایت آمارها دهه شصتی‌ها بیشترین مجردها را در میان گروه‌های سنی تشکیل می‌دهند.

تعداد مولید دختران دهه ۶۰ بیش از پسران بود

رئیس انجمن مددکاران اجتماعی ایران درباره پشت سد ازدواج ماندن دختران دهه شصت به مهر می‌گوید: وقتی تحولات جمعیتی دهه شصت را بررسی می‌کنیم، می‌بینیم با وجود آنکه به طور معمول تعداد مولید دختر و پسر برابر است در این سال‌ها تعداد دختران از پسران پیشی می‌گیرد همچنین به دلیل اینکه در جامعه ما همسن‌گزینی مبنای ازدواج نیست و معمولاً فاصله ازدواج بین ۵ تا ۷ سال است دختران دهه شصت با کاهش گزینه‌های ازدواج مواجه شدند. خوشبختانه در حال حاضر فاصله ازدواج سن زن و مرد به ۳ سال رسیده است بنابراین این مشکل تا حدودی برطرف شده است.

وی ادامه داد: بر اساس همین اختلاف فاصله سنی ازدواج میان زنان و مردان، مردان دهه شصت علاقه مندند با دختران دهه ۷۰ ازدواج کنند و این مشکل برای دختران دهه ۷۰ کمتر به چشم می‌آید.

این جامعه‌شناس دیگر دلیل تاخیر ازدواج دهه شصتی‌ها را افزایش ورود این متولدین به دانشگاه می‌داند تا آنجا که دختران دهه شصتی، ۶۰ درصد ورودی دانشگاه‌ها را به خود اختصاص داده بودند و یک دختر تحصیلکرده به سختی حاضر است با کسی که تحصیلات پایین‌تری نسبت به خود دارد ازدواج کند.

سیدحسن موسوی‌چلک معتقد است برای آنکه این دختران به مرز مجرد قطعی نرسند باید خودشان برای خودشان چاره‌ای بیندیشند و باید در معیارهای خود تجدیدنظر کنند. شاید برای آنکه از مجرد قطعی فاصله بگیرند باید از ایده‌آل‌های خود کمی فاصله بگیرند، همچنین کاهش فاصله سنی ازدواج نیز نشانه‌های خوبی در تغییر فرهنگ ازدواج است. شاخصی که در برخی موارد باعث تاخیر در ازدواج شده است. پذیرفتن همسن‌گزینی آسان نیست اما باید این در جامعه جا بیفتد همانطور که در بسیاری از کشورها این موضوع را داریم.

با خطر تجدید نسل مواجهیم

نیره توکلی جامعه‌شناس نیز با تایید این موضوع که آمار ازدواج در دهه ۶۰ پایین است، گفت: آمار پایین ازدواج و عبور از سن بچه‌دار شدن و عدم تمایل فرزندآوری می‌تواند ما را با خطر تجدید نسل مواجه کند. ما تا ۱۰ سال دیگر دچار یک جمعیت کهنسال خواهیم شد و بیشتر جمعیت خانواده‌ها را افراد مسن تشکیل می‌دهند. افراد مجرد یا متاهلی که بچه‌دار نشده‌اند به خصوص این موضوع در طبقه متوسط بیشتر مشاهده می‌شود. برای ازدواج، فرزندآوری و ... نیاز به امنیت و امکانات است و باید این دو نیاز را به دختران بدهیم.

وی افزایش هزینه‌های زندگی و محدودیت‌های انتخاب در میان زنان را برخی از دلایل عدم تمایل زنان به ازدواج دانست و گفت: محدود کردن امکان انتخاب برای زنان با هدف آنکه آمار ازدواج بالا رود جامعه را در درازمدت با فساد زیرپوستی مواجه می‌کند. فساد که حتی در چارچوب خانواده‌ها شکل می‌گیرد و دلیل اصلی آن هم کم بودن امکان انتخاب است.

وی کم‌رنگ شدن ارزش‌های اخلاقی را یکی دیگر از دلایل عدم تمایل به ازدواج می‌داند و می‌گوید: برای ازدواج، فرزندآوری و ... نیاز به امنیت و امکانات است و باید این دو نیاز را به دختران بدهیم.

یک آسیب‌شناس می‌گوید: دهه شصتی‌ها نه نگاه نسل قبل خود را به طور کامل قبول دارند که نوعی زندگی ایرانی اسلامی و سنتی بود و نه می‌توانند معیارهای نسل بعدی خود یعنی دهه هفتاد را بپذیرند که همه چیز را آسان می‌گیرند. این دهه دچار معیارهای انتقالی است برای همین نیز با مشکل مواجه است

یک آسیب‌شناس نیز دلیل کاهش ازدواج در دختران دهه ۶۰ را نوعی بلاتکلیفی اجتماعی می‌داند و می‌گوید: دهه شصتی‌ها نه نگاه نسل قبل خود را به طور کامل قبول دارند که نوعی زندگی ایرانی اسلامی و سنتی بود و نه می‌توانند معیارهای نسل بعدی خود یعنی دهه هفتاد را بپذیرند که همه چیز را آسان می‌گیرند. این دهه دچار معیارهای انتقالی است برای همین نیز با مشکل مواجه است. دهه ۷۰ آنقدر موضوع را ساده گرفته که می‌بینیم حتی طول عمل ازدواج‌هایشان یک تا سه سال است از آن سو دهه شصتی‌ها آنقدر معیارهای بالایی برای ازدواج دارند که به سختی انتخاب می‌کنند.

غلامرضا علیزاده جامعه‌شناس و استاد دانشگاه نیز در خصوص افزایش جمعیت دختران مجرد در دهه شصت می‌گوید: در این دهه ما با پدیده پرزایی یا انفجار جمعیت روبه‌رو بودیم. نرخ رشد جمعیت تقریباً به ۴ رسید یعنی اگر همین نرخ رشد ادامه پیدا می‌کرد هر ۱۸ سال جمعیت ایران دو برابر می‌شد. در حالی که با رشد کنونی جامعه که حدود ۱.۸ است تقریباً هر ۶۰ سال جمعیت کشور دو برابر خواهد شد. دختران این دهه تعداد بالای جامعه دانشگاهی را نیز به خود اختصاص دادند می‌بینیم در این سال‌ها بیشتر صندلی دانشگاه‌ها را دختران اشغال کردند بنابراین این سطح سلیقه آنها نیز ارتقا پیدا کرده و انتظارات‌شان از یک زندگی مشترک بالاتر می‌رود دختری که دارای مدرک کارشناسی است کمتر حاضر است همسر مردی شود که دارای مدرک پایین‌تری است. در حالی که پسرای در این مقطع سنی بودند که پشت درهای دانشگاه مانده بودند، دختری که دارای مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد است به دنبال فردی است که هم‌تراز خود باشد بنابراین نوعی مقاومت برای ازدواج با افرادی که سطح پایین‌تری از لحاظ موقعیت تحصیلی دارند در وجود آنها شکل می‌گیرد که یکی از دلایل بالا رفتن سن ازدواج است.

وی افزود: همچنین در فرهنگ خانواده‌های ما ازدواج دختر با فردی که کوچکتر از خود است مناسب نیست و برای یک میلیون و ۷۰۰ دختری که به سن ازدواج رسیده‌اند این شرایط وجود نداشت که با پسر بزرگتر از خود ازدواج کنند بنابراین دختران دهه شصت برای آنکه بتوانند ازدواج کنند باید در ایده‌آل‌ها و الگوها و معیارهای آرمانی خود تجدید نظر کنند.

دختران دهه شصت برای آنکه بتوانند ازدواج کنند باید در ایده‌آل‌ها و الگوها و معیارهای آرمانی خود تجدید نظر کنند وی افزود: در همین راستا می‌بینیم که برخی دختران با مدرک دکتری و فوق‌لیسانس با پسران زیر دیپلم یا بازاری ازدواج کردند این دختران برای آنکه ازدواج کنند معیارهای معمول را بر هم زدند. بنابراین سه عامل اصلی سبب افزایش دختران مجرد دهه شصت شده است، نخست فاصله سنی که میان دختران با پسران برای ازدواج وجود داشت و معمولاً باید پسران چند سال بزرگتر از دختران باشند، آرمان‌گرایی دهه ۶۰ و افزایش جمعیت دختران تحصیل‌کرده در این دهه.

در دهه آینده تعداد پسران متقاضی ازدواج بیش از دختران خواهد بود

شهلا کاظمی پور جمعیت‌شناس و عضو هیئت علمی دانشگاه تهران هم با بیان این که بیشتر مراجعه‌کنندگان سایت‌های همسرپایی متولدان دهه ۵۰ و ۶۰ هستند می‌گوید: کسانی که متولد دهه ۶۰ و ۵۰ هستند و هنوز مجرد هستند قطعاً گروه هدف کمتری برای ازدواج دارند چون همسنگ‌های آنها الان ازدواج کردند و دایره انتخاب آنها محدود است از همین رو این سایتها را راهکاری برای پیدا کردن همسر می‌دانند. از طرفی هم ناگزیرند که گاهی با مرد یا زن کوچکتر از خودشان ازدواج کنند درحالی‌که اگر همسن‌گزینی باشد این مشکلات کمتر است. البته الان بیشتر دختران دهه ۶۰ مجرد هستند چون باید با پسران متولد شده دهه ۵۰ یا ۵۵ ازدواج می‌کردند که تعداد پسران متولد این دهه کمتر از دختران است و در نتیجه تعادل بین تعداد مجردین دختر و پسر به هم خورده است که اصطلاحاً می‌گویند مزیقه ازدواج اتفاق افتاده است. پس فعلاً مجرد ماندن در سن بالا بیشتر برای متولدین این دهه است اما در دهه آینده تعداد پسران متقاضی ازدواج بیش از دختران خواهد بود.

وی در خصوص دلیل این اتفاق می‌گوید: پسرای که در دهه ۶۰ متولد شده‌اند با دختران دهه ۷۰ ازدواج می‌کنند اما در این دهه باروری کاهش یافته و از طرفی تعداد تولد پسرها هم بیشتر است برای همین احتمال تجرد قطعی برای دختران بیشتر است.

دخترانی که در زمان جنگ زیر بمباران و آژیر خطر به دنیا آمده‌اند، دوران تحصیل نیمکت‌هایشان سه نفره بود و زمان دانشگاه سخت درس خواندند تا سهم بیشتری از پسران داشته باشند، دخترانی که بیش از همه طعم بیکاری را چشیده‌اند حالا در آمار

ها بیشترین سهم مجرد را به خود اختصاص داده اند و کارشناسان معتقدند برای آن که این جمعیت به سن مجرد قطعی نرسند چاره ای جز تغییر نگاه و تغییر فرهنگ ازدواج بین این قشر نیست.